

Synd och bön

Av Adrienne von Speyr

I grund och botten vittnar varje samtal med Gud om vårt armod. Det är en ersättning för en mycket djupare kontakt. Hade vi inte syndat, skulle det vara självklart för oss att älska Gud och besvara hans tilltal. Gud ställer inga frågor till Adam i paradiset. Adam står helt enkelt inför hans ansikte i tro och lycka, och allt vad han gör motsvarar Guds avsikter. ”Du skall härska”, säger Gud till honom, och det sägs inget om ett svar från Adams sida. Det är något självklart för honom att förstå och utföra Guds ord. Det faller honom inte in att fråga: ”O Gud, hur är det möjligt att jag skall härska över djuren, och hur skall jag gå till väga?” Guds fråga till människan kommer först efter syndafallet: ”Adam, var är du?”

Först då börjar samtalet, som nu är ett samtal mellan två från varandra skilda subjekt, och därmed det som vi i dag kallar bön: något som i viss mening har det dåliga samvetet som grund, något som gör det bästa möjliga av ett beklagansvärt faktum, något som vill åstadkomma att den som är skild från Gud åter skall närma sig honom. Så tar även Sonen hänsyn till synden i Fader vår. Om det inte fanns någon synd skulle vi inte behöva säga: ”Helgat varde ditt namn”, för Guds namn skulle alltid vara helgat. Vi skulle inte behöva säga: ”Tillkomme ditt rike”, för hans rike skulle vara ett faktum; eller: ”Ske din vilja såsom i himmelen så ock på jorden”, för Guds vilja skulle på samma sätt uppfyllas i himlen som på jorden. En bön om det dagliga brödet vore överflödig, för allt det som Gud skapade för människan innan hon själv blev till, skulle finnas till hands utan att hon behövde be om det. Och de följande bönepunkterna skulle inte ens komma på fråga.

I bönen ger Gud människan möjlighet att åter *närma sig* honom. De flesta människor lever så långt borta från Gud att bönen första uppgift måste vara att göra dem medvetna om deras bortvändhet. I bönen ljus måste de lära sig att inse vad som hittills fyllt deras liv, vad det är som de har Gud, Fader, Son och Ande, att tacka för men som de inte har tackat honom för. Genom den ånger som öppnar hjärtat måste de försöka slå en bro över klyftan som skiljer dem från Gud. De måste börja sin bön med att hejda den rörelse som drar dem bort från Gud och så vända tillbaka till honom. Bönen är först och främst *omvändelse*.

Men kanske vet de inte alls vad bön är. Och så börjar de sin bön som om det vore det mest självklara i världen att Gud är beredd att höra på dem, svara dem, uppfylla deras önsknings. Eller också anar de något om sin bortvändhet men försöker att inte vara alltför medvetna om den, att inte låta den bli alltför påtaglig i deras bön. De ställer sig inför Gud som de är och överlämnar åt honom att, tillsammans med dem själva, glömma bort denna bortvändhet. Men på en sådan lögn kan bönen inte byggas! Varje troende som vill leva av sin tro borde åtminstone en gång om dagen försöka bli medveten om sin synd och sin bortvändhet och be Gud om förlåtelse. Han behöver inte göra denna bekännelse till själva innehållet i sin bön, nej, det får han inte ens göra, för då skulle det bli för litet tid över för det verkliga närmandet, för tillbedjan och tacksägelse. Men han får bara våga göra detta närmande i insikt om sin bortvändhet, i ånger över sin skuld, i den förlorade sonens ödmjukhet, han som upplever varje nåd som fadern visar honom som den mest oförtjänta gåva. Först när smärtan över hans bortvändhet brinner inom honom, kan den gudomliga nådens eld verkligen brinna i hans själ.

Samtidigt som vi vänder oss till Gud och kommer hem från vår bortvändhet, upptäcker vi att vi träder in i den ständiga bönen värld som är Guds värld. Vi inbillar oss inte längre att bönen är en sysselsättning som vi själva egenmäktigt skall gestalta, som vi kan börja och sluta efter eget godtycke, en mänsklig verksamhet bland många andra, som inte behöver ha något samband med den. Vi förstår att vi hade kommit bort från något som i sig självt utgör ett sammanhang, en kontinuitet, ja, att bönen, så som Gud erbjuder den åt den troende, egentligen borde ha börjat vid hans födelse, för att först upphöra vid hans död. När människan ånyo träder in i bönen liv, måste hon inse hur mycket hon har försummat detta liv, och det på ett sätt som hon själv inte mer kan gottgöra. Hon kan ju inte på nytt börja om och leva sitt liv från den dag hon föddes. Men det är just genom medvetandet om vår hopplösa oförmåga som Gud, när vi väl omvänder oss, ger oss den bästa möjligheten till pånyttfödelse, och så får vi varje dag i vårt liv stå inför Gud som nyfödda som försöker vara honom trogna intill slutet.

Om vi uppfattar bönen på det sättet skulle den innebära: att oavlåtligt stå inför Gud, att vara fri och otvungen i umgänget med honom, att vilja höra honom och följa honom och så överstiga alla de hinder som finns inom oss. Alltså en djup, principiell *beredvillighet* som utgör den bärande grunden för alla enskilda samtal och böneövningar. Denna beredvillighet måste följa oss under dagens alla sysselsättningar, för att i vissa stunder förtätas och bli det som man i egentlig mening brukar kalla bön: det tillstånd där det inte längre finns plats i oss för något annat än för Guds röst, för vårt lyssnande till den och vårt erkännande av den.

(Ur *Die Welt des Gebetes*, Karmel nr 2 /1990)